

„TYSIĄC RAZY SILNIEJSZA” – scenariusz spotkania w kinie**Krótkie streszczenie:**

Film opowiada historię Signe, spokojnej, dobrze uczącej się dziewczyny, która w klasie funkcjonuje według niepisanych zasad. Chłopcy zajmują najwięcej przestrzeni, częściej zabierają głos, są zauważani przez nauczycieli i rówieśników. Dziewczeta pozostają raczej w cieniu. Sytuację zmienia pojawienie się nowej uczennicy – Sagi, która jest odważna, niezależna i nie zamierza podporządkowywać się obowiązującym regułom. Jej obecność uruchamia w klasie wiele napięć, konfliktów i ważnych pytań o równość, odwagę oraz własną tożsamość.

Najważniejsza idea:

Odwaga bycia sobą i zauważania niesprawiedliwości. Ważne pytania: „Kto ma głos w grupie?”, „Dlaczego niektórzy boją się mówić o tym, co myślą?”, „Jak działają stereotypy?”, „Czy można zmienić zasady funkcjonowania grupy?”, „Co oznacza prawdziwa siła?”.

Wątki dodatkowe:

- stereotypy płciowe: od najmłodszych lat uczymy się oczekiwań związanych z tym, jak powinny zachowywać się dziewczęta i chłopcy;
- nierówności w grupie: nie wszyscy mają takie same możliwości zabierania głosu, wyrażania opinii czy wpływania na decyzje;
- odwaga cywilna: jak trudno jest sprzeciwić się grupie, nawet jeśli jej zachowania i decyzje wydają się niesprawiedliwe;
- presja rówieśnicza: młodzi ludzie często dostosowują swoje zachowanie do oczekiwań grupy, nawet wtedy, gdy nie zgadza się to z ich wartościami i przekonaniami – czym jest wsparcie, a czym rywalizacja pojawiająca się między rówieśnikami;
- przywództwo, wpływ społeczny, bunt, zmiana: kto wyznacza normy, dlaczego inni za nimi podążają – zmiana społeczna zaczyna się zwykle od jednej osoby, która odważy się zakwestionować obowiązujące zasady;
- poczucie własnej wartości jako budowanie kompetencji zauważania swoich potrzeb, praw, możliwości działania;
- szkoła jako mikrokosmos społeczeństwa, w którym obraz mechanizmów i strategii funkcjonuje również w świecie dorosłych.

PRZED FILMEM

1. Zwrócenie uwagi na główny wątek filmu i odwołanie się do przeżyć bohaterów, które mogą być też bliskie nastoletnim widzom.
2. Podkreślenie, że w czasie filmu mogą pojawić się trudne emocje i myśli. Zapewnienie, że po projekcji będzie przestrzeń, żeby o nich porozmawiać.
3. Ukierunkowanie uwagi młodych widzów na wątki główne i poboczne.

Zapowiedź osoby prowadzącej: *Za chwilę obejrzymy film opowiadający o pozornie zwykłej klasie szkolnej, ale może się okazać, że jest to również historia o wielu sytuacjach, które znacie z własnego życia. Problemy, które się w nim pojawiają, mogą w szczególny sposób poruszyć, dlatego po projekcji chciałabym/chciałbym zaprosić Was do rozmowy o tym, co zauważyście i uznacie za ciekawe, ważne albo trudne.*

W trakcie oglądania filmu spróbujcie zwrócić uwagę na kilka rzeczy:

- Kto w klasie ma największy wpływ na innych?
- Kto jest słyszany, a kto pomijany?
- Co oznaczają pojęcia: „siła” i „odwaga”?
- Jak zachowują się bohaterowie, gdy widzą niesprawiedliwość?

Nie musicie tego zapamiętać idealnie, chodzi o to, żebyście to zauważyli i po filmie o tym porozmawiamy.

Wskazówki dotyczące zachowania grupy

Kiedy grupa jest żywa/hałaśliwa

Ustal z grupą kontrakt, np. powiedz: *Umówmy się na jedną rzecz: każdy może mieć swoje zdanie, ale zachowujemy się i mówimy tak, żeby nikogo nie ranić. To również wiąże się z tym, że nie przeszkadzamy sobie nawzajem.*

Kiedy grupa jest cicha i nie chce współpracować

Sformułuj komunikat typu: *Możecie słuchać, nie musicie teraz nic mówić – to też jest w porządku. Wystarczy, że będziecie uważni i zaciekawieni tym, czego doświadczali bohaterowie filmu.*

PO FILMIE

1. Pozwolenie widzom na podzielenie się pierwszymi przeżyciami po projekcji.

- Moje pierwsze wrażenie po obejrzeniu filmu.
- Czy był moment, który okazał się dla Was trudny albo poruszający? (Jeśli jest cisza: *Kto miał trudny moment – ręka w górę. Kto miał moment, który dał do myślenia – ręka w górę.*)

2. Poprowadzenie dyskusji wokół tematów głównych i pobocznych.

Lp.	Pytania/refleksje	Przykładowe odpowiedzi – inspiracje do rozmowy
1	Jak opisałibyście Signe z początku filmu? Spróbujmy znaleźć jak najwięcej określeń.	– spokojna, ostrożna, niepewna siebie, podporządkowana zasadom, unikająca konfliktów

	Dlaczego Signe tak rzadko mówi to, co naprawdę myśli? Czy jej zachowanie zmienia się w trakcie filmu?	
2	Kim jest Saga? Co najbardziej wyróżniało Sagę spośród innych uczennic i uczniów? Czy jej zachowanie zawsze było łatwe do zaakceptowania? Czy bycie sobą zawsze oznacza, że inni będą nas lubić?	– odważna, niezależna, pewna siebie, szczerą, buntowniczą Osoby wprowadzające zmiany często spotykają się z oporem, zanim zostaną zrozumiane.
3	Jak działa klasa jako grupa? Kto miał największy wpływ na atmosferę w klasie? Czy ktoś w klasie podejmował decyzje za innych? Jak grupa reagowała na osoby, które próbowały się wyróżnić? Czy łatwo jest mieć własne zdanie, kiedy większość myśli inaczej?	Istniała hierarchia, nie wszyscy byli traktowani jednakowo, niektóre osoby miały większy wpływ na innych. Grupa ma ogromny wpływ na zachowanie jednostek, który często trudno zauważyć, gdy się jest jej częścią.
4	Co to są stereotypy? A czym są niewidzialne przywileje? Czy chłopcy i dziewczęta byli traktowani w klasie w taki sam sposób? Czy nauczyciele reagowali tak samo na podobne zachowania dziewcząt i chłopców? Czy zauważyliście sytuacje, które wydawały się normalne, dopóki Saga nie zwróciła na nie uwagi? Czy można korzystać z przywilejów i jednocześnie nie robić tego świadomie? Jak można zauważyć osoby, których głos jest mniej słyszalny? Jakie zasady uznajemy za normalne i kto na nich zyskuje, a kto traci? Czy spotkaliście się	Stereotypy to przekonania o tym, jacy powinni być ludzie należący do określonej grupy. Są wygodne, bo upraszczają świat, jednak często sprawiają, że przestajemy dostrzegać prawdziwe osoby. Niewidzialne przywileje to korzyści, które jednostki otrzymują właśnie dlatego, że pasują do stereotypowych oczekiwań lub zajmują uprzywilejowaną pozycję w grupie, podczas gdy często nie zdają sobie z tego sprawy.

	kiedyś z sytuacją, gdy ktoś Was ocenił, zanim zdążył Was poznać?	
5	Co oznacza odwaga? Czy odwaga oznacza brak strachu? Co było najbardziej odważnym zachowaniem w filmie? Czy łatwiej jest bronić siebie czy kogoś innego? Czy można być odważnym na różne sposoby? W jakiej sytuacji ktoś zachował się odważnie wobec Was? Kiedy sami zdobyliście się na odwagę?	– obrona siebie i innych, wyrażanie własnego zdania, angażowanie się w robienie czegoś pierwszy raz, działanie mimo lęku, pozostawanie wiernym własnym wartościom
6	Dlaczego ludzie czasem milczą, gdy widzą niesprawiedliwość? Czy milczenie zawsze oznacza zgodę? Co może czuć i myśleć osoba, która chciałaby zareagować, ale się boi? Jakie mogą być konsekwencje braku reakcji? Co pomaga Wam przełamywać lęk?	– strach przed odrzuceniem, wykluczeniem, obawa przed konfliktem, chęć dopasowania się do innej osoby czy grupy, brak wiary we własną sprawczość i w możliwość wpłynięcia na sytuację Większość ludzi nie chce krzywdzić innych, jednak czasami bardziej boi się wykluczenia niż niesprawiedliwości.
7	Jakie cechy ma osoba silna? Czy osoba cicha może być silna? Czy osoba wrażliwa może być silna? Czy proszenie o pomoc jest oznaką siły czy słabości? Jak zmieniła się Wasza definicja siły po obejrzeniu filmu? Wymieńcie trzy cechy osoby ze swojego otoczenia, którą uważacie za silną. Ile z tych cech dotyczy wyglądu fizycznego, a ile – charakteru?	– odpowiedzialność, pewność siebie, empatia, cierpliwość, wytrwałość, łagodność, życzliwość, odwaga, mądrość, dobroć
8	Co moglibyśmy powiedzieć bohaterom filmu? Co powiedzielibyście Signe na	Wyobraźcie sobie, że możecie wysłać bohaterom jedną wiadomość SMS po zakończeniu filmu. Co byście napisali? Co w tym filmie najbardziej

początku filmu? Co powiedzielibyście jej pod koniec filmu? Jaką radę mielibyście dla Sagi? Czego bohaterowie mogli się nauczyć od siebie nawzajem? Jakie jedno zdanie chcielibyście przekazać każdemu bohaterowi?	dotyczyło też Waszego życia, a nie tylko życia bohaterów? – inspiracja do mówienia o sobie, swoich klasach, relacjach i doświadczeniach – możliwe refleksje o byciu słyszonym, o odwadze, o presji grupy Podsumowujemy myśli formułowane przez widzów podczas całej dyskusji.
--	---

Treści wrażliwe (co może być trudne dla młodzieży):

- Doświadczenie nierównego traktowania i pomijania – niektóre sceny mogą przypominać sytuacje, w których uczniowie mieli poczucie, że ich zdanie, potrzeby lub osiągnięcia zostały mniej zauważone niż innych osób, a przez to mogą pojawić się smutek, złość lub poczucie niesprawiedliwości;
- presja grupy i lęk przed odrzuceniem – film pokazuje, jak trudno jest wyrażać własne zdanie lub sprzeciwić się większości, co może uruchomić wspomnienia związane z chęcią dopasowania się do grupy oraz z obawą przed wykluczeniem;
- stereotypy i ocenianie przez pryzmat płci lub innych cech – niektórzy widzowie mogą odnaleźć własne doświadczenia związane z oczekiwaniami dotyczącymi tego, jak powinny zachowywać się dziewczęta lub chłopcy, a to może wpłynąć na odczuwanie przez nich frustracji, złości lub niezrozumienia;
- konflikty związane z budowaniem własnej tożsamości – film może uruchamiać refleksje dotyczące poszukiwania własnego miejsca w grupie, trudności w byciu sobą oraz napięcia, lęku, poczucia zagubienia, pojawiające się wtedy, gdy chcemy żyć w zgodzie ze sobą, a jednocześnie być akceptowani przez innych.

KOŁA RATUNKOWE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH

śmiech/ bagatelizowanie

Komentarz osoby prowadzącej: *Czasem śmiech się pojawia, gdy coś jest dla nas trudne. Możemy spróbować przeanalizować, co się pod nim kryje.*

raniące i złośliwe komentarze z sali

Komentarz osoby prowadzącej: *Zatrzymajmy się, spróbujmy powiedzieć to w sposób, który nikogo nie rani.*

zejście z tematu

Komentarz osoby prowadzącej: *To ciekawe, o czym mówisz. Wróćmy teraz do pytania: co ten film mówi o odwadze.*

cisza i brak odpowiedzi

Komentarz osoby prowadzącej: *Możecie tylko o tym pomyśleć, nie musicie odpowiadać na głos, spróbujcie to zrobić we własnej głowie. Kto się zgadza – ręka w górę.*

PODSUMOWANIE:

Istotą dyskusji jest zachęcenie młodych widzów do refleksji i do formułowania własnych przemyśleń. Wiek nastoletni to czas, kiedy młodzi widzowie często słyszą, co „powinni”, a rzadko mają przekonanie o tym, że to oni są ważni i słyszani. Warto z zaciekawieniem pochylić się nad głosami młodzieży – autentyczne zainteresowanie pozwoli im na coraz bardziej świadomą refleksję i wgląd w swoje emocje.

Młodym ludziom może być trudno posługiwać się własnym przykładem i odsłaniać się, mówić o własnych uczuciach. Doskonale, jeśli będą potrafili dostrzec analogię między sobą a filmowymi bohaterami i ją nazwać – pozwoli to w sposób bezpieczny opracowywać trudne treści i zagłębiać się w analizę proponowanych wątków.

Na koniec warto sparafrazować najważniejsze wątki poruszone w czasie dyskusji: można zacytować pokrótce wypowiedzi poszczególnych uczestników, by docenić ich wkład.

Przykładowe podsumowanie:

Historia bohaterów inspiruje nas do wielu przemyśleń na temat funkcjonowania w grupach klasowych, rówieśniczych czy społecznych. Nierówności, stereotypy, przywileje, brak pewności siebie i własnego zdania to często nie zła wola, ale utrwalone społeczne schematy funkcjonowania. Obserwacja i refleksje na temat swoich zachowań oraz zachowań innych osób pozbawione krytycznej oceny stwarzają szanse na rozwijanie się w zgodzie ze sobą i ze swoimi wartościami. Cieszę się, że udało Wam się poczynić tak wiele własnych spostrzeżeń i że chcieliście się nimi podzielić.